

Project Iceworm a Camp Century - americká raketová základna pod ledem Grónska

 armyweb.cz/clanek/project-iceworm-a-camp-century-americka-raketova-zakladna-pod-ledem-gronska

Robert Němec - Historie válek

19. 10. 2021 kategorie: [Události](#) [0 bez komentáře](#)

V devadesátých letech v Dánsku, během vyšetřování události u Thule s cílem zjistit, zda měli Američané v Grónsku umístěné jaderné zbraně, přestože to vzájemná úmluva zakazovala, vyšetřovatelé došli při pročitání odtajněných materiálů k mnohem zajímavějšímu poznatku. USA se totiž v šedesátých letech snažilo vybudovat na území Grónska obří základnu se sítí tunelů, umístěnou pod ledem, ve které by byly uskladněny mobilní odpalovací rampy pro uskladněné balistické rakety s jadernými hlavicemi.

Američané pro stavbu této základny používali krycí název Project Iceworm. Protože by tak rozsáhlá činnost nebyla snadná utajit, Američané tehdy veřejně rozhlašovali, že staví vědeckou základnu pro testování vlastností ledu a možností přežívání pod ním. Tato základna pak dostala název Camp Century, a v roce 1960 se o ní psalo dokonce ve známém magazínu The Saturday Evening Post. Ve stejném roce začala samotná výstavba základny.

Foto: Camp Century měl být „megalomanským“ projektem k vojenskému využití Grónska, během studené války | U.S. Army / Public domain

Psali jsme: Američané zůstali v úžasu poté, co na silnici potkali ruský stíhací bombardér Su-34

Plány na její konečnou podobu byly až nereálně bombastické, avšak vzhledem k tomu, že studená válka v té době reálně hrozila v přeměnu na velmi horkou (Kubánská krize byla za rohem), americká armáda tehdy nešetřila penězi. A pokud by zkušební stavby tehdy dopadly bez problémů, je možné, že by k celkové výstavbě nakonec došlo.

V původních plánech byla stavba obří základny, která by pokrývala 130 000 kilometrů čtverečních (trojnásobná rozloha mateřského Dánska), na kterých by byly v ledu tunely o délce nejméně 4 tisíce kilometrů. Podlaha tunelů by se nacházela 8,5 metru pod úrovní terénu a v tunelech by byly stovky až tisíce odpalovacích stanovišť, cca 6,4 km od sebe vzdálených, mezi kterými by se mohly

pohybovat mobilní rampy v počtu až 600 kusů. Pokud by tedy Sověti v případě jaderného konfliktu zaměřili, odkud rakety startovaly a podnikli protiúder, v tu dobu již mohy být odpalovací rampy o stovky kilometrů jinde. Raketami zde umístěnými měla být arktizovaná (upravená pro provoz v mrazivých podmínkách) verze raket Minuteman, nazvaná Iceman.

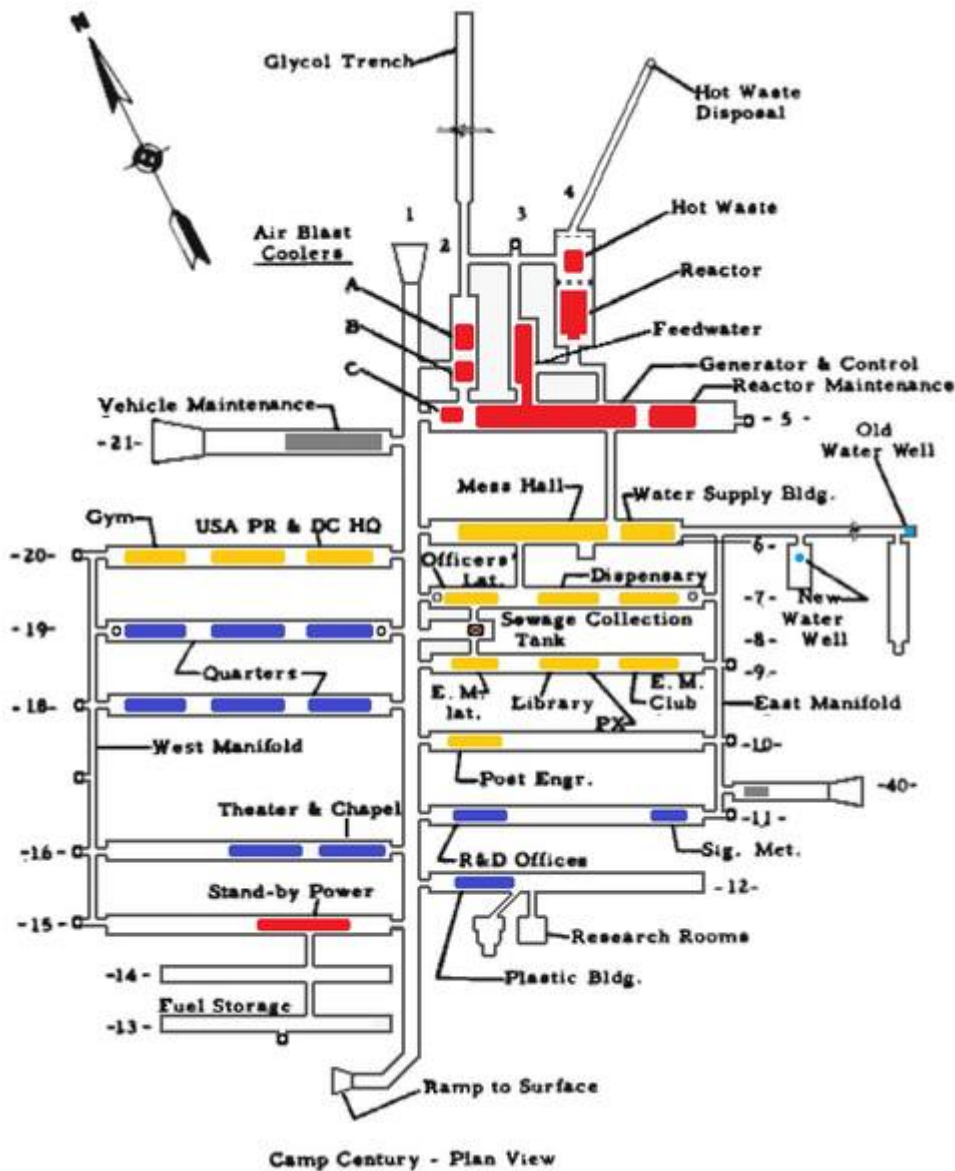

Foto: Plán stavby Camp Century | Wikimedia Commons / Public domain

Nejprve však došlo k výstavbě základny Camp Century, která opravdu sloužila k vědeckým účelům, protože o tom, jak led pracuje, se tehdy moc nevědělo. Základna byla založena v roce

1959, kdy byla vyhloubena většina z jejích 21 tunelů. Umístěná byla v oblasti věčného ledu na severu Grónska, asi 240 km východně od letecké základny Thule. Podle výsledku vrtů byl led v místě 400 tisíc let starý. Nejprve byly v ledu vybagrovány zákopy (není známo jakou technologií, avšak stěny byly souměrné). Tyto zákopy měly šířku a výšku shodně 26 stop (8 metrů). Na ně se pak umístila půlkulatá střecha z vlnitého plechu, jaký se používal k výstavbě vojenských staveb (skladů, hangárů atd.). Takto vytvořená střecha se následně zasypala sněhem a tunely tak byly zcela ukryté. Nejdelší délka tunelu byla 330 metrů (ústřední spojovací chodba) a celková délka všech 21 tunelů byla celkem 3 000 metrů (1,9 míle).

V tunelech se nacházelo vše potřebné pro provoz základny - ubytovny, velitelství, ošetrovna, tělocvična, kaple/kino (podle potřeby), knihovna, kuchyně, sklady potravin, vědecké laboratoře atd. Protože by bylo obtížné až nemožné zásobovat takovouto základnu elektrickým proudem z dieselových generátorů, armáda na místo přepravila polo-mobilní jaderný reaktor (rozebíratelný) typu PM-2A od firmy Alco. Bylo jasné, že s chlazením reaktoru v tomto místě nebyl problém. K základně patřila také různá pásová vozidla pro pohyb na sněhu a ledu. Maximální počet lidí (nejspíše výhradně mužů) na základně byl pak 200.

Psali jsme: Tálibán zahájil útočné operace proti Islámskému státu v jižním Afghánistánu

Figure 14. Metal arch forms being emplaced over undercut trench.

Foto: Stavba jedné z chodeb napovídá o velikosti celého projektu | U.S. Army / Public domain

Zpočátku vše probíhalo dobře, probíhaly výzkumy ledu a výsledky vrtů slouží dodnes jako referenční. Brzy se však zjistilo, že led pracuje, chová se elasticky, někde klesá, jinde stoupá. Tunely získávaly horizontálně zakřivený tvar a hrozilo, že se zhroutí. Například v polovině roku 1962 již byla podlaha reaktorové místnosti o 1,5 metru výše, než při jejím vyhloubení. Vědci potvrdili, že při této rychlosti pohybu ledu je možné, že základna bude do dvou let neobyvatelná.

V roce 1963 tak byl reaktor rozebrán a odvezen, nahradil ho dieslový generátor. Vzhledem k tomu, že na základně už nezůstalo tolik lidí, byl dieslový generátor dostatečným řešením. Nakonec byla základna Camp Century opuštěna a poslední obyvaté odešli až v roce 1966 (to už většinou sloužila jen v létě). Časem pak všechny tunely

zničil pohyblivý led. Ten by podle vědců měl při současném tempu klimatických změn roztát kolem roku 2100 a odkrýt tak znečištění, které tam Američané nechali - radioaktivní a biologický odpad včetně 200 tisíc litrů nafty.

Watch Video At: <https://youtu.be/28NYczAuXI4>

Video: Dobové záběry ze stavby základny / YouTube

Zdroj: history.com

Autor: [Robert Němec - Historie válek](#)

Komentáře

Přispívat do diskuze a hlasovat pro vybrané komentáře mohou jen registrovaní. Prosíme, [zaregistrujte se](#) nebo se [přihlašte!](#)